

Győri Ítéltábla

Pf.I.20.081/2020/8/I.

A Győri Ítéltábla dr. Rákosfalvy Zoltán (Helység5,) ügyvéd által képviselt **Magyar Állam** (törvényes képviselője: Zrt1. cím4.) **felperesnek** – Kuzsnerné dr. Berecz Éva (Helység3/6,.) ügyvéd által képviselt **Alperes1** (Helység1,.) I.r. és **Alperes2** (Helység2,.) II.r., valamint dr. Koszorú István (cím6.) ügyvéd által képviselt **Alperes3** (Helység3/6,.) III.r. **alperes** ellen írásbeli magánvégrendelet érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Győri Törvényszék 2020. évi március hó 4. napján meghozott P.20.504/2019/12. számú ítéletével szemben a felperes által 13. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán megtartott fellebbezési tárgyaláson meghozta az alábbi

Í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A 2017. január 15-én elhunyt örökhagyó1 (a továbbiakban örökhagyó) – akinek a felperest megelőző törvényes örököse nem ismert – egymást követően három alkalommal végrendelezett.

[2] 2013. október 14-én tett, közjegyzői okiratba foglalt végrendeletében örököseként örökös1-t nevezte meg.

örökös 2016. február 23-án elhunyt. Halála után, 2016. július 20. napján az örökhagyó két tanú előtt aláírt, ügyvéd ügyvéd által szerkesztett írásbeli magánvégrendeletében a III.r. alperes javára végrendekezett, majd 2016. október 07. napján kelt, ugyancsak két tanú előtt aláírt írásbeli magánvégrendeletével a korábbi végrendeletét teljes egészében visszavonva örökösöként az I-II.r. alpereseket nevezte meg.

[3] A hagyatéki ügyében 2017. december 04. napján tartott tárgyaláson a felperes jogi képviselője az I-II.r. alperesek jogi képviselőjének jelenlétében a 2016. október 07. napján kelt írásbeli magánvégrendeletet érvényesnek fogadta el.

[4] Ezt követően, még a hagyatéki eljárás során a III.r. alperes írásszakértői magánszakvéleményt csatolt, amely alapján kétségbe vonta az I-II. r. alperesek javára tett végrendelet érvényességét. E szakvéleményre utalva a felperes a közjegyzőnek bejelentette, hogy alaki és akarat hiába miatt az örökhagyó 2016. évi mindkét végrendeletét érvénytelennek tekinti.

[5] A közjegyző a hagyatékot ideiglenes hatállyal, végrendeleti öröklés jogcímén, $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányban az I-II.r. alpereseknek adta át.

[6] A felperes módosított keresetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (Ptk.) 7:15.§-a, 7:16.§ (1) bekezdése, 7:37.§-a és 7:40.§-a alapján annak megállapítását kérte, hogy az örökhagyó 2016. július 20. napján és 2016. október 07. napján kelt végrendeletei érvénytelenek, elsődlegesen azért, mert azokon a névaláírások nem az örökhagyótól származnak, másodlagosan azért, mert az örökhagyó a végrendeletek aláírásakor cselekvőképtelen, akaratának érvényesítésére képtelen állapotban volt, a 2016. július 20-i végrendelet pedig harmadlagosan azért is, mert az örökhagyó a magyar nyelvet nem ismerte, tehát azon sem írni, sem olvasni nem tudott.

[7] Az I-II. r. alperesek ellenkérelmükben elsődlegesen a felperes keresetőségi jogának hiányára hivatkoztak, hangsúlyozva, hogy a felperes a 2017. december 4-i hagyatéki tárgyaláson az örökhagyó 2016. október 07. napján kelt írásbeli végrendeletét érvényesnek ismerte el, ezáltal megtámadási joga a Ptk. 7:37.§ (5) bekezdése alapján megszűnt. Másodlagosan érdemben is vitatták a keresetet, állítva, hogy a 2016. október 7-i végrendeletet az örökhagyó írta alá és az aláírás időpontjában belátási képessége birtokában volt.

[8] A III. r. alperes a 2016. július 20. napján kelt végrendelet érvénytelenségének megállapítására irányuló kereset elutasítását kérte. Állította, hogy az örökhagyó 2016. július 20. napján értette a magyar nyelvet és azon olvasni is tudott.

[9] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy a feljegyzett 1.500.000 Ft eljárási illetéket az állam viseli. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I-II.r. alpereseknek egyetemlegesen 663.950 Ft, a III. r. alperesnek 663.950 Ft perköltséget.

[10] Ítéletének indokolásában leszögezte, hogy a kereset kizárólag abban az esetben vezethetne eredményre, ha az örökhagyó mindkét 2016-ban tett végrendelete érvénytelen, mert a felperes a Ptk. 7:37.§ (2) bekezdéséből és 7:74.§ (1) bekezdéséből következően csak ebben az esetben lehet örököse az örökhagyónak.

[11] Idézte a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (rPtk.) alapján kialakult bírói gyakorlatot, amely szerint a törvényes örökösnek több végintézkedés esetén valamennyit meg kell döntenie ahhoz, hogy örököljön (BH2003.415.). Ez alapján rögzítette, hogy ha a felperes keresete valamely végrendelet vonatkozásában alaptalan, akkor szükségtelenné válik a másik végintézkedés érvénytelenségének érdemi vizsgálata.

[12] A fentiek alapján ezért – az I-II. r. alperesek elsődleges érdemi ellenkérelmére is figyelemmel – mindenekelőtt a felperes keresetösségi jogának meglétét vizsgálta.

[13] Rámutatott arra, hogy a Ptk. 7:37.§ (5) bekezdése alapján a végrendelet megtámadásának joga megszűnik, ha a megtámadásra jogosult e jogáról az öröklés megnyílása után lemond, és lemondásnak kell tekinteni azt a jognyilatkozatot, amelyben a megtámadásra jogosult a végrendeletet érvényesnek, illetve hatályosnak ismeri el.

[14] Megállapította, hogy a felperes képviselője az I-II. r. alperesek képviselőjének jelenlétében a 2017. december 4. napján tartott hagyatéki tárgyalási tárgyaláson a 2016. október 7. napján tett írásbeli magánvégrendeletet érvényesnek ismerte el. Ez a jognyilatkozata a végintézkedés megtámadására való jogról történő lemondásnak minősül, és – mivel a Ptk. jognyilatkozatokra vonatkozó rendelkezései az öröklési jogi nyilatkozatokra is irányadók – a Ptk. 6:5. § (1) bekezdése alapján nyomban hatályossá vált, mert az I-II. r. alperesek arról a megtételével egyidejűleg tudomást szereztek. A Ptk. 6:9.§-ának utaló rendelkezése folytán e jognyilatkozatra is alkalmazandó 6:64.§ (1) bekezdése értelmében ehhez a jognyilatkozatához a felperes kötve is maradt, mert azt az I-II. r. alperesek elfogadták. Ezért a felperesnek nem volt lehetősége a jognyilatkozata visszavonására.

[15] Utalt arra, hogy a felperes joglemondó nyilatkozata az általános ügyleti megtámadási alapon megtámadható lett volna, de a felperes nem élt ezzel a lehetőséggel.

[16] A fentiek alapján álláspontja szerint a 2016. október 7.-i végrendelet megtámadására a felperes a Ptk.7:37.§ (1) és (5) bekezdése értelmében nem rendelkezik keresetösségi joggal, hiszen az érvénytelenség megállapítása iránti kereset előterjesztésének a joglemondó nyilatkozat eredményes megtámadása lett volna az előfeltétele, de ez nem történt meg. Erre figyelemmel a felperes a 2016. július 20.-i végrendeletet sem jogosult megtámadni, mert az októberi végrendelet érvényessége kizárja az öröklését.

[17] Mindezekre tekintettel a végrendeletek felperes által hivatkozott egyes érvénytelenségi okainak vizsgálatát mellőzve, a keresetösségi jog hiányára alapítottan utasította el a kereseteket.

[18] Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet hatályon kívül helyezését kérte elsődlegesen a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv (Pp.)

381. §-a, másodlagosan 384. § (2) bekezdésének b) pontja alapján. A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdésnek a) és c) pontjaiban jelölte meg.

[19] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a felek hagyatéki eljárásban megtett nyilatkozatait, és ezzel megsértette a Ptk. 6:64., 6:65. §-ait és 7:37. § (5) bekezdését.

[20] Azt nem vitatta, hogy a hagyatéki eljárás során a 2016. október 7-én kelt végrendeletet érvényesnek ismerte el, álláspontja szerint azonban nem mellőzhető annak figyelembevétele, hogy ekkor még nem ismerte az írásszakértői véleményt, amely szerint a végrendeleten szereplő aláírás feltételezhetően az örökhagyótól származik ugyan, de a készítő személy komoly írászavarban, írásképtelenség közeli állapotban volt, és kérdéses, hogy cselekvőképes, illetve akaratának érvényesítésére alkalmas állapotban volt-e.

[21] Úgy vélte, hogy a közjegyző nyilvánvalóan azért küldte meg ezt a szakvéleményt a feleknek, mert olyan új ténynek tekintette, amely a korábban tett nyilatkozatoktól eltérő nyilatkozatok megtételére biztosít lehetőséget.

[22] Előadta, hogy a szakvélemény megismerését követően megtette a végrendelet érvényességét vitató nyilatkozatát, és ezt a nyilatkozatát nem vitatták a végrendeleti örökösök, sőt a közjegyző e nyilatkozat alapján adta át csak ideiglenes hatállyal a hagyatékot. Annak is jelentőséget tulajdonított, hogy a hagyatékátadó végzést az alperesek nem fellebbezték meg. Állította, hogy ezzel kifejezetten elfogadták a nyilatkozatát.

[23] Arra is hivatkozott, hogy méltánytalan és jogellenes lenne, ha a bíróság a hátrányára értékelné azt a nyilatkozatot, amit a korábbi nyilatkozata módosítására okot adó új tény felmerülése miatt, a közjegyző felhívására tett meg.

[24] Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.

[25] A fellebbezés nem alapos.

[26] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a szükséges és elégséges bizonyítást lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg, és abból helytálló jogi következtetésre jutott. Döntésnek indokait az ítéltábla teljes körűen osztja, azokat nem ismétli meg, a fellebbezés kapcsán csupán nyomatékosítja az alábbiakat.

[27] A felperes kizárólag abban az esetben örökölhét az örökhagyó után, ha az örökhagyó 2016. október 7-én és 2016. július 20-án tett végrendeletének érvényessége is megdől.

[28] A Ptk. 7:37. § (2) bekezdése lehetőséget biztosít a felperesnek a végrendeletek megtámadására, de erre a Ptk. 7:37. § (5) bekezdése alapján ténylegesen csak akkor jogosult, ha megtámadási joga nem szűnt meg.

[29] Mivel a megtámadás joga megszűnik, ha a megtámadásra jogosult a végrendeletet érvényesnek, illetve hatályosnak ismeri el, a perben elsődlegesen arról kellett állást foglalni, hogy a felperes 2017. december 4. napján megtett – a 2016. október 7-én tett végrendelet érvényességét elismerő – nyilatkozata hatályosult-e, és ha igen, a felperes utóbb attól eltérő tartalmú nyilatkozatához fűződik-e joghatály.

[30] Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy a hagyatéki eljárás során tett jognyilatkozatokra a Ptk. 6:10. §-a alapján alkalmazni kell a Ptk. 6:1-9.§-aiban foglaltakat, és a Ptk. 6:9.§-a alapján a jognyilatkozatok hatályára, érvénytelenségére és hatálytalanságára – ha a Ptk. eltérően nem rendelkezik – a szerződés általános szabályait is.

[31] E szabályok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a felperes 2016. december 4-én tett jognyilatkozata a megtételét követően azonnal hatályosult, mert az I-II. r. alperesek képviselője jelen volt annak megtételekor, és arról nyomban tudomást szerzett. Ezért ezen időponttól a felperes a jognyilatkozathoz kötve volt. Emiatt újabb, ettől eltérő tartalmú nyilatkozata csak akkor alkalmas joghatás kiváltására, ha arra a Ptk. szabályai lehetőséget adnak.

[32] A felperes – tartalma szerint – a korábbi nyilatkozata érvénytelenségére hivatkozással ítélte érvényesnek második jognyilatkozatát.

[33] A perben azonban nem merült fel olyan adat, ami miatt hivatalból lehetett volna észlelni a 2017. december 4-én tett jognyilatkozat semmisségét, és semmisségre a felperes sem hivatkozott, és nem is támadta meg a nyilatkozatát annak érvénytelenségére hivatkozással.

[34] Mindazok a tények, amelyekre a fellebbezésében hivatkozott, az érvénytelenség megállapítására irányuló eljárásban lettek volna értékelhetők, jelen perben nem bírnak relevanciával.

[35] Ugyanígy nincs jogi jelentősége annak, hogy a közjegyző megküldte a III. r. alperes által beszerzett szakvéleményt a felperesnek és az I-II. r. alpereseknek, valamint, hogy csak ideiglenes hatállyal adta át a hagyatékot, továbbá, hogy a hagyatékátadó végzés ellen az alperesek nem terjesztettek elő fellebbezést.

[36] Jelen perben a fentiek alapján kizárólag az volt értékelhető, hogy a felperes lemondott a 2016.október 7-i végrendelet megtámadásának jogáról, ezzel megszűnt a megtámadási joga.

[37] Mivel csak abban az esetben örökölhét az örökhagyó után, ha mindkét végrendelet érvényessége megdőlt, ezért – az októberi végrendelet eredményes megtámadásának

hiányában – a július 20-án tett végrendelet megtámadására sem rendelkezik keresetösségi joggal.

[38] Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[39] A felperes az illetékekről szóló 1990.évi XCIII. tv. (Itv.) 5. § (1) bekezdésének a) pontja alapján személyes illetékmentes, ezért a fellebbezési illetéket az állam viseli.

[40] Az alperesek a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket nem számították fel a Pp. 81. § (1)-(5) bekezdései szerinti módon, ezért az ítéltábla a felperest nem kötelezte másodfokú perköltség megfizetésére.

Győr, 2020. szeptember 10.

dr. Lezsák József sk.

a tanács elnöke

dr. Molnár Andrea sk.

előadó bíró

dr. Maurer Ádám sk.

bíró

A kiadmány hitelül

Kiadó:

